

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Ф.Морошкіна
2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Латинська мова

підготовки здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра
денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма 035.041 германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська Переклад (англійський)

спеціальності 035 Філологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки

ВИКЛАДАЧ : Павлюк О.О., кандидат філологічних наук, доцент кафедри викладання
другої іноземної мови, доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри викладання другої
іноземної мови

Протокол №1 від 30.08. 2024 р.
Завідувач кафедри викладання другої
іноземної мови

О.А.Каніболоцька

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

_____
С.П Запольських

2024 рік

Зв'язок з викладачем: Павлюк О.О.

E-mail: pavliuk.elen@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення: Moodle <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10713> (форум курсу, приватні повідомлення)

Телефон: 061-289-12-49 (кафедра – ауд.315), 061-289-12-41 (кафедра – ауд.411)

Інші засоби зв'язку: Facebook Olena Pavliuk, Skype elena.pavlyuk

Кафедра: кафедра викладання другої іноземної мови, II корпус, ауд.411 (4 поверх), ауд.315 (3 поверх)

1. Опис навчальної дисципліни

Мета курсу «Латинська мова»: ознайомлення здобувачів вищої освіти з основами латинської мови, її граматичною будовою, набуття ними практичних умінь і навичок перекладу латинських текстів та використання латиномовної термінології у навчальній, науковій та професійній діяльності; усвідомлення ними впливу латинської мови на сучасні європейські мови, особливо в контексті утворення інтернаціональної лексики та наукової термінології, зокрема філологічної; вміння застосовувати отримані знання та навички у подальшій викладацькій або перекладацькій діяльності; формування у студентів системи знань і умінь для здобуття загальнолінгвістичних знань на основі латинської мови та навиків самостійно ці знання здобувати і вміло користуватися ними на всіх етапах освіти.

Завданнями курсу є засвоєння здобувачами освіти нормативної граматики, лексичного мінімуму, терміноелементів греко-латинського походження; оволодіння студентами навичками читання, письма, граматичного аналізу і перекладу латиномовних текстів, самостійної роботи зі словником та новою лексикою; ознайомлення здобувачів освіти з ефективними стратегіями самостійної роботи для засвоєння матеріалу латинської мови. Завдяки чіткій побудові граматики та синтаксису латинська мова розвиває також уміння та навички логічного мислення.

Предметом навчальної дисципліни «Латинська мова» є фонетичні, лексичні, граматичні та синтаксичні особливості латинської мови.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Обов'язкова (Цикл професійної підготовки спеціальності)	
Семестр	1-й	1-й
Кількість кредитів ECTS	1 семестр – 3	
Кількість годин	1 семестр 90 год.	
Лекційні заняття	0 год.	0 год.
Практичні заняття	1 семестр 30 год.	1 семестр 8 год.
Самостійна робота	1 семестр 60 год.	1 семестр 82 год.
Консультації	https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/fif/grafik_navchal_no_go_protsestu_ta_rozklad_zanyat_ дистанційно на платформі ZOOM, ідентифікатор 726 1197 2264, код доступу 1234	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	

Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	1 семестр https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10713
---	---

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
Загальні компетентності ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій. ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно. ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності СК 5. Здатність здійснювати лінгвістичний та перекладацький аналіз текстів різних стилів та жанрів. Програмні результати навчання, визначені стандартом. ПРН 5. Знати норми української літературної мови та іноземних мов, що вивчаються. ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.	Наочні методи (схеми, моделі). Словесні методи (презентації, пояснення, робота з підручником). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія). Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, програмований, практичний).	Формувальне оцінювання (різні типи опитувань (ланцюжком, вибірковий контроль, письмова перевірка, експрес-опитування тощо)), контроль виконання домашніх завдань, аудиторної роботи під час практичних занять. Програмований контроль: тестування з теоретичних питань та практичних завдань (за змістовими модулями, за темою, за розділом тощо) аудиторне оцінювання (усна, письмова і тестова форми на практичних заняттях). Усне опитування. Індивідуальне завдання. Залік (усна і тестова форма контролю).

1.3 Міст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Історія розвитку та фонетика латинської мови. Виникнення та періодизація латинської мови. Історія розвитку латинської мови.

Латинський алфавіт. Правила читання. Правила наголосу.

Дієслово в системі латинської мови. Граматичні категорії дієслова. Поділ дієслів на дієвідміни. Словниковий запис дієслова (чотири форми). Визначення трьох основ дієслова. Часи система інфекта. Часи системи перфекта. Наказовий спосіб (**modus imperativus**). Стверджувальна і заперечна форми наказового способу. Часи інфекта дійсного способу активного і пасивного станів. Теперішній час дійсного способу активного стану. Теперішній час дійсного способу пасивного стану. Минулий час недоконаного виду дійсного способу

активного та пасивного станів. Майбутній час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів. Вживання сполучних голосних. Відмінювання дієслів у часах дійсного способу активного і пасивного станів. Відмінювання дієслова **sum, fui, esse** в минулому і майбутньому часах. Будова речення з цим дієсловом-зв'язкою.

Іменник. Загальна характеристика іменника. Категорії іменника. Словниковий запис іменника. Ознаки іменників I відміни. Визначення основи. Відмінкові закінчення іменників I відміни. Іменники II відміни. Характеристика іменників II відміни. Роди іменників. Особливості відмінювання іменників II відміни. Вживання іменників з прийменниками (*in, cum, ex, de*).

Прикметник. Прикметники I та II відмін. Запис прикметників у словнику. Відмінювання прикметників. Узгодження прикметників з іменниками.

Займенник. Особові займенники. Вказівні займенники *is, ea, id; ille, illa, illud* (цей, ця, це). Відмінювання займенників. Вживання займенників у реченнях.

Синтаксис. Порядок слів у латинському реченні. Заперечне речення

Змістовий модуль 2.

Іменники III відміни. Типи іменників III відміни. Словниковий запис іменників III відміни. Особливості відмінювання. Винятки іменників III відміни за формою та за родом. Іменники четвертої та п'ятої відмін. Особливості відмінювання іменників IV відміни. Деякі способи утворення іменників четвертої відміни. Основні ознаки та відмінювання іменників V відміни. Винятки щодо роду.

Прикметники III відміни. Класифікація прикметників III відміни. Характерні закінчення прикметників. Запис прикметників у словнику та визначення основи. Відмінювання прикметників III відміни. Узгодження з іменниками. Ступені порівняння прикметників.

Дієприкметник теперішнього часу активного стану.

Прислівник. Ступені порівняння прислівників.

Дієслово. Типи основ перфекта. Утворення минулого часу доконаного виду дійсного способу активного стану. Відмінювання дієслів у давноминулому часі дійсного способу активного стану. Утворення майбутнього часу доконаного виду дійсного способу активного стану. Пасивний стан часів системи перфекта. Дієприкметник минулого часу пасивного стану. Утворення минулого часу доконаного виду дійсного способу пасивного стану. Давноминулий час дійсного способу пасивного стану. Утворення майбутнього часу доконаного виду дійсного способу пасивного стану. Інфінітиви.

Синтаксис. Інфінітивний зворот **Accusatīvus cum infinitīvo**. Інфінітивний зворот **Nominatīvus cum infinitīvo**.

2.Структура навчальної дисципліни

1 семестр

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф	з.ф.	
1	2	3	4	5
Практичне заняття 1	Тема 1. Історія розвитку та фонетика латинської мови. Виникнення та періодизація латинської мови. Історія розвитку латинської мови. Латинський алфавіт. Правила читання. Правила наголосу.	2		щотижня/ /тиждень 1
Практичне заняття 2	Тема 2. Дієслово в системі латинської мови. Граматичні категорії дієслова. Поділ дієслів на дієвідміни. Словниковий запис дієслова (чотири форми). Визначення трьох основ дієслова. Наказовий спосіб. Стверджувальна і заперечна форми наказового способу.	2	2	щотижня/ /тиждень 2

Практичне заняття 3	Тема 3. Теперішній час дійсного способу активного стану. Відмінювання дієслів у теперішньому часі дійсного способу активного стану. Сполучні голосні. Відмінювання дієслова sum, fui, esse .	2		щотижня/ /тиждень 3
Практичне заняття 4	Тема 4. Іменник. Іменники I відміни. Порядок слів. Загальна характеристика іменника. Категорії іменника. Словниковий запис іменника. Ознаки іменників I відміни. Визначення основи. Відмінкові закінчення іменників I відміни. Порядок слів у латинському реченні.	2	1	щотижня/ /тиждень 4
Практичне заняття 5	Тема 5. Теперішній час дійсного способу пасивного стану. Відмінювання дієслів у теперішньому часі дійсного способу пасивного стану.	2	1	щотижня/ /тиждень 5
Самостійна робота	Тема. Особові займенники. Вказівні займенники <i>is, ea, id; ille, illa, illud</i> . Відмінювання займенників. Вживання займенників у реченнях.	3		тижні 4-5
Практичне заняття 6	Тема 6. Іменники другої відміни. Характеристика іменників II відміни. Роди іменників. Особливості відмінювання іменників II відміни. Вживання іменників з прийменниками (<i>in, cum, ex, de</i>).	2	1	щотижня/ /тиждень 6
Самостійна робота	Тема. Прикметники першої I та II відмін. Прикметники I та II відмін. Запис прикметників у словнику. Відмінювання прикметників. Узгодження прикметників з іменниками.	2		тижні 5-6
Практичне заняття 7	Тема 7. Часи інфекта дійсного способу активного і пасивного станів. Минулий час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів. Майбутній час недоконаного виду дійсного способу активного та пасивного станів. Вживання сполучних голосних.	2	2	щотижня/ /тиждень 7
Самостійна робота	Тема. Відмінювання дієслова sum, fui, esse теперішньому, минулому і майбутньому часах системи інфекта. Будова речення з цим дієсловом-зв'язкою.	1		тижні 6-7
Практичне заняття 8	Тема 8. Іменники III відміни. Типи іменників III відміни. Словниковий запис іменників III відміни. Особливості відмінювання. Винятки іменників III відміни за формою та за родом.	2	1	щотижня/ /тиждень 8
Практичне заняття 9	Тема 9. Прикметники III відміни. Класифікація прикметників III відміни. Характерні закінчення прикметників. Запис прикметників у словнику та визначення основи. Відмінювання прикметників III відміни. Узгодження з іменниками.	2		щотижня/ /тиждень 9
Практичне заняття 10	Тема 10. Ступені порівняння прикметників. Дієприкметник теперішнього часу активного стану.	2		щотижня/ /тиждень 10
Самостійна робота	Тема. Прислівник. Ступені порівняння прислівників.	2		тижні 9-10
Практичне заняття 11	Тема 11. Часи перфекта активного стану. Типи основ перфекта. Утворення минулого часу доконаного виду дійсного способу активного стану. Утворення часів і відмінювання дієслів у давноминулому часі дійсного способу активного стану і у майбутньому часі доконаного виду дійсного способу активного стану.	2		щотижня/ /тиждень 11
Практичне заняття 12	Тема 12. Пасивний стан часів системи перфекта. Дієприкметник минулого часу пасивного стану. Утворення минулого часу доконаного виду дійсного способу пасивного стану. Давноминулий час дійсного способу пасивного стану. Утворення майбутнього часу доконаного виду дійсного способу пасивного стану.	2		щотижня/ /тиждень 12
Самостійна робота	Тема. Відмінювання дієслова sum, fui, esse у минулому, давноминулому і майбутньому часах системи перфекта.	1		

Практичне заняття 13	Тема 13. Іменники четвертої та п'ятої відмін. Особливості відмінювання іменників IV відміни. Деякі способи утворення іменників четвертої відміни. Основні ознаки та відмінювання іменників V відміни. Винятки щодо роду.	2		щотижня/ /тиждень 13
Самостійна робота	Тема. Числівники.	2		
Практичне заняття 14	Тема 14. Інфінітиви Інфінітивний зворот Accusativus cum infinitivo.	2		щотижня/ /тиждень 14
Практичне заняття 15	Тема 15. Інфінітивний зворот Nominativus cum infinitivo.	2		щотижня/ /тиждень 15
Самостійна робота	Включає підготовку до практичних занять; виконання вправ і завдань: відмінювання іменників, прикметників, словосполучень, дієслів, тощо; читання, переклад, граматичний розбір речень і текстів латинської мови; вивчення напам'ять латинської лексики та крилатих висловів; самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни; виконання індивідуального завдання; підготовку до усіх видів контролю. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.	(10+) 50= 60	84	1-15 тижні

3.Види і зміст контрольних заходів

1 семестр

Вид заняття/роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Змістовий модуль 1 Практичні заняття 1-7	Усне опитування / Письмовий контроль/ Тестовий контроль	Усний контроль на занятті виконання вправ і завдань за посібником; усне опитування / коротка письмова контрольна робота за опрацьованим теоретичним матеріалом; поточні тести для контролю програмового матеріалу; контроль виконання завдань самостійної роботи; підсумковий тестовий контроль за матеріалами змістового модуля (оцінюється автоматично); контроль вивчених 25 латинських крилатих висловів.	Тижні 1-7 Оцінюється виконання вправ і завдань, робота в аудиторії, виконання завдань самостійної роботи, проходження поточних тестів у 20 балів. 25 висловів 5 балів. Підсумковий контроль за модуль оцінюється в 5 балів.	30
Змістовий модуль 2 Практичні заняття 8-15	Усне опитування / Письмовий контроль/ Тестовий контроль	Усний контроль на занятті виконання вправ і завдань за посібником; усне опитування / коротка письмова контрольна робота за опрацьованим теоретичним матеріалом; поточні тести для контролю програмового матеріалу; контроль виконання завдань самостійної роботи; підсумковий тестовий контроль за матеріалами змістового модуля (оцінюється автоматично); контроль вивчених 25 латинських крилатих висловів.	Тижні 8-15 Оцінюється виконання вправ і завдань, робота в аудиторії, виконання завдань самостійної роботи, проходження поточних тестів у 20 балів. 25 висловів 5 балів. Підсумковий контроль за модуль оцінюється в 5 балів.	30
Усього за поточний контроль	4			60

У межах **поточного контролю** за кожен змістовий модуль здобувач освіти може отримати до **30 балів**.

Ваговий бал за виконання тестових завдань – **10 балів**, розраховуються автоматично.

Ваговий бал за всі види робіт і завдань – **20 балів**.

16-20 балів – оцінюється робота здобувача освіти, який повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних

завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією; правильно вирішив усі поточні тести.

11-15 балів – оцінюється робота здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки; правильно вирішив більшість поточних тестів.

6-10 балів – оцінюється робота здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки; правильно вирішив 50 відсотків поточних тестів.

0-5 балів – оцінюється робота здобувача освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань або який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань; правильно вирішив окремі поточні тести або не вирішив жодного тестового завдання; .

Підсумковий контроль				
Залік	Усно-письмова (тестова) форма контролю; проходження тесту на платформі Moodle	Питання для підготовки до заліку: 1. Виникнення та періодизація латинської мови. 2. Історія розвитку латинської мови. 3. Латинська абетка. Вимова голосних літер та дифтонгів. 4. Особливості вимови приголосних літер. 5. Вимова буквосполучень. 6. Диграфи ch, th, rh, ph у словах грецького походження, їх вимова. 7. Довгота та короткість складів. 8. Правила складоподілу і наголосу. 9. Граматичні категорії іменника: рід, число, відмінок, відміна. 10. Словникова форма іменника. Запис іменників у словнику. 11. Вживання іменників з прийменниками (in, cum, ex, de). 12. I відміна іменників. Парадигма відмінювання. 13. II відміна іменників. Особливості відмінювання. 14. III відміна іменників. Типи іменників. Особливості відмінювання. 15. Прикметник. Граматичні категорії прикметника. 16. Словникова форма прикметника. Запис прикметників у словнику. 17. Прикметники I-II відмін. Їх узгодження з іменниками. 18. Прикметники III відміни. Типи прикметників. Особливості відмінювання. 19. Загальна характеристика дієслова. Основні категорії. 20. Поділ дієслів на дієвідміни. Визначення дієслівних основ. Чотири основні форми дієслова. Три основи дієслова. 21. Наказовий спосіб. Стверджувальна і заперечна форми наказового способу. 22. Утворення теперішнього часу активного стану. 23. Пасивний стан в латинській мові. Утворення теперішнього часу пасивного стану. 24. Утворення минулого часу недоконаного виду активного стану. 25. Утворення минулого часу недоконаного виду пасивного стану. 26. Вживання відмінків при дієсловах у пасивному стані. Способи перекладу пасивного стану рідною мовою.	Зараховано: 17-20 балів = «відмінно», 11-16 балів = «добре», 5-10 балів = «задовільно», Незараховано: 0-4 бали = «незадовільно». Виконані тестові завдання підраховуються автоматично. У завданні на аналіз і переклад оцінюється правильність визначення форм і адекватність перекладу.	20

		<p>27. Утворення майбутнього часу недоконаного виду дійсного способу активного стану.</p> <p>28. Утворення майбутнього часу недоконаного виду дійсного способу пасивного стану.</p> <p>29. Часи перфекта. Основи перфекта і супіна.</p> <p>30. Утворення минулого часу доконаного виду дійсного способу активного стану.</p> <p>31. Утворення давноминулого часу дійсного способу активного стану.</p> <p>32. Майбутній час доконаного виду дійсного способу активного стану.</p> <p>33. Утворення пасивного стану часів системи перфекта.</p> <p>34. Дієприкметник минулого часу пасивного стану.</p> <p>35. Дієприкметник теперішнього часу активного стану.</p> <p>36. Неправильне дієслово <i>sum, fui, - , esse</i>. Його вживання та відмінювання у часах системи інфекта та перфекта.</p> <p>37. Іменники четвертої відміни. Особливості їх відмінювання.</p> <p>38. Іменники п'ятої відміни. Словосполучення з іменником <i>res</i>.</p> <p>39. Вказівні займенники. Вживання в реченнях та їх відмінювання.</p> <p>40. Числівники.</p> <p><i>Підсумковий контроль складається з проходження тестових завдань, за які студент може отримати до 5 балів (підраховується автоматично) і письмового практичного завдання на граматичний розбір і переклад речень, за яке студент може отримати до 10 балів.</i></p> <p><i>Усна частина представляє собою презентацію латинських крилатих висловів, за які студент може отримати до 5 балів.</i></p>		
Практичне індивідуальне завдання	Усно-письмова форма контролю	<p>Латинська фразеологія. Виконати переклад і відшукати у фразеологічних словниках український відповідник латинському вислову. (5 балів)</p> <p>Лексика латинського походження. Знайти латинські ЛО, від яких походять українські лексеми або знайти латинізми української мови, що походять від латинських ЛО. (5 балів)</p> <p>Граматичний розбір і переклад тексту. (10 балів)</p>	<p>За ІЗ здобувач освіти може отримати до 10 балів</p> <p>17-20 балів = «відмінно»,</p> <p>11-16 балів = «добре»,</p> <p>5-10 балів = «задовільно».</p> <p>У завданні оцінюється якість проведеного пошуку, правильність і адекватність перекладу.</p>	20
Усього за підсумковий контроль				40

Підсумковим контролем є залік, який складається із трьох завдань: тестові завдання; читання латинського тексту, граматичний розбір латинського речення і його переклад українською мовою; презентація 50 крилатих висловів.

Ваговий бал за виконання тестових завдань – **5 балів**. Підраховуються автоматично.

Ваговий бал за переклад латинського тексту українською мовою – **10 балів**.

9-10 балів – правильне читання тексту у відповідності до фонетичних і просодичних вимог; допускається 1 несуттєва помилка; повний граматичний і синтаксичний аналіз латинського речення, допускається 1 несуттєва помилка;

6-8 балів – правильне читання тексту у відповідності до фонетичних і просодичних вимог, з 1-2 суттєвими помилками; повний граматичний і синтаксичний аналіз латинського речення; допускається 1-2 суттєві помилки;

3-5 балів – у цілому правильне читання тексту у відповідності до фонетичних і просодичних вимог, з 3-4 суттєвими помилками; неповний граматичний і синтаксичний аналіз латинського речення з 3-4 суттєвими помилками;

0-2 бали – незадовільна відповідь: читання тексту з численними суттєвими помилками неспроможність виконати граматичний і синтаксичний аналіз латинського речення

Ваговий бал за презентацію латинських крилатих висловів – **5 балів**.

9-10 балів – правильне надання латинського відповідника українському варіанту латинського прислів'я всім афоризмам, запитаним викладачем; правильне пояснення значення латинських крилатих висловів, запитаних викладачем (зі списку обраних і підготованих прислів'їв і приказок);

6-8 балів – неточне (з кількома помилками, помилкове з самовиправленням) надання латинського відповідника українському варіанту латинського прислів'я афоризмам, запитаним викладачем; труднощі пояснення значення кількох латинських крилатих висловів, запитаних викладачем (зі списку обраних і підготованих прислів'їв і приказок);

3-5 балів – неточності, непевність у наданні латинського відповідника українському варіанту латинського прислів'я афоризмам, запитаним викладачем; труднощі пояснення значення більшості латинських крилатих висловів, запитаних викладачем (зі списку обраних і підготованих прислів'їв і приказок);

0-2 бали – незадовільна відповідь: студент не підготував латинські крилаті вислови, не може надати латинськи відповідник українському варіанту латинського прислів'я або український відповідник латинському крилатому вислову, правильне пояснення значення латинського крилатого вислову (зі списку обраних і підготованих прислів'їв і приказок).

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1.Світлична Є. І., Толок І. О. Латинська мова. Київ : ООО «Видавництво «Центр навчальної літератури»». 2019. 440 с.

Хайнц А. Латинська мова : навчальний посібник / Адам Хайнц ; переклад із польської мови О. М. Кобякова, І. К. Кобякової. Суми : Сумський державний університет, 2020. 143 с

2.Шаманова Н.Є. Латинська мова. Навчальний посібник з вивчення дисципліни. Миколаїв : НУК. 2023. 144 с.

Додаткова:

1.Литвинов В. Латинсько-український словник: у 4 т. / В. Д. Литвинов. Київ : Наукова думка, Т.1. 2018, 1048 с. ; Т.2 2020, 812 с.

2.Петрова Г. Вс. Латинсько-український словотвірний словник. 2017. 880 с.

Інтернет-видання:

1.Безкоштовний латино-український словник. URL:

<https://www.m-translate.org.ua/slovník/latin/la-uk#text=mater%20est%20certa&direction=la-uk>

2. Латинсько-український, українсько-латинський словник / Л. П. Скорина, О. А. Скорина. Київ : Обереги, 2004. 448 с. (Abecedarium). URL:

<https://archive.org/details/sl0vn20/page/7/mode/2up>

3. Лінгвістична енциклопедія. URL: <https://linguapedia.info/uk/movi/latyn.html>

4.Словник іншомовних слів / за ред. О.С.Мельничука URL: http://supermodern.narod.ru/slovnyk_meln/slova/latyna.htm

- 5.Beginning Latin: Grammar. URL: <http://www.usu.edu/markdamen/Latin1000/>
6.Cambridge Latin Course. URL: <https://www.na5.cambridgescp.com/>
<https://www.clc.cambridgescp.com/home-clc>
7.Learn Latin. URL: <https://www.dicts.info/?learn=Latin>
8. English-Latin dictionary. URL: <https://www.online-latin-dictionary.com/>
9.Glosbe. Словник латинська – українська. URL: <https://uk.glosbe.com/la/uk>
10.Lexicon recentis Latinitatis
URL:http://www.vatican.va/roman_curia/institutions_connected/latinitas/documents/rc_latinitas_20040601_lexicon_it.html
11.Licoppe G. Pourquoi le latin aujourd'hui?
URL: <http://www.latinitatis.com/latinitas/textus/latin.htm>
12.Practice my Latin (матеріали для вивчення латини): URL:<https://latinitium.com/>

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять.

Завдання мають бути виконанні до заняття. Студенти мають вчасно приходити на заняття. Пропуски можливі лише з поважної причини. Студенти, які за певних обставин не можуть (змогли) відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди з пред'явленням письмово виконаного завдання до пропущеного заняття. У випадку пропущеного письмового контролю відпрацювання відбувається шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Накопичення відпрацювань є неприпустимим! За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Усі студенти зобов'язані дотримуватись принципів академічної доброчесності. Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншим мобільним пристроєм під час опитування та виконання письмових завдань. У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного, рубіжного чи підсумкового контролю, студент отримує «0» балів. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування чи інші прояви недоброчесної поведінки, можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, на початку заняття переключіть на беззвучний режим свої мобільні телефони та відкладіть їх. Мобільні телефони відволікають вас, викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо) і лише за погодженням з викладачем. Під час проведення контрольних заходів (словникових та граматичних диктантів, поточних та підсумкових контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів повністю заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Основними засобами офлайн комунікації викладача зі студентами є платформа Moodle і електронна пошта. Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть своєчасно. Всі робочі оголошення будуть надсилатись через старост на електронну пошту та розміщуватись на платформі

Moodle. Будь ласка, перевіряйте повідомлення вчасно. Ел. пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж двох робочих днів.

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, надішліть електронного листа з позначкою «Питання» на адресу ravliuk.elep@gmail.com. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самотійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти можуть також використовувати й іншу літературу та джерела, які не зазначені у списку рекомендованих.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Результати неформальної освіти (тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні, дистанційні курси, вебінари тощо) та неформальної освіти (участь у конкурсах, змаганнях, інших заходах, пов'язаних із франкофонією, тощо) зараховуються у межах індивідуального завдання за умови пред'явлення сертифікатів і демонстрації результатів; залежно від кількості заходів та обсягів виконаних завдань, розраховуються щоразу індивідуально.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методiku проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmpr5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ

Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
<http://sites.znu.edu.ua/confucius>

Керівник навчально-методичного відділу

Людмила НЕСТЕРЕНКО